

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de dóne ori pre septemana: Duminec'a si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditur'a foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cátra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 21.

ANULU XXIII.

Sabiu in 13/25 Martiu 1875.

tru celalalte párti ale Transilvaniei sf pentru provinciele din Monarchia pre unu anu 8 fl. éra pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tiori streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Insetatele se platescu pentru întâi'a óra cu 7 cr. sirulu, pentru a dóu'a óra cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Reflessiuni

la situatiunea noua.

I.

In actiunea vigurosa a noueloru idei, cari — pre ruinele politice si nistre a celoru siepte ani éspirati — au parvenitu a strabate pâna la inaltimea fotelieloru ministeriale si a guverná astadi tíer'a, nimenea — credemu — nu póte remané neutru, fâra a ignorá séu a nesocotí drepturile si detoriele sele de cetatiénu. Fia-care trebuie, este detoriu sa se angagieze aci — vrendu nevrendu — cu tóte fortiele de cari dispune. Suntemu cu totii actori in acésta actiune; toti trebuie sa participámu aci, prin acte, prin scrieri, prin cuvinte, prin cugetári si prin sentieminte.

„Negresitu — dice unu distinsu publicitu — in politic'a unei tieri, la primulu aspectu, singurii beligeranti paru a fi: puterea prin legile sele, — partidele prin actele, — si publicistii prin scrierile lor. — Inse nu! Totu cetatiénulu lupta, pentru ca totu cetatiénulu aproba séu condémna. Déca fia care aru cuezá sa pronuncia susu si tare laud'a séu blamulu, — vocea genului umanu aru fi impusu tacerea la totu ce este esageratu in opiniuni si lupt'a aru fi de multu terminata. Celu ce vorbesce, celu ce lucréza, exercita unu dreptu; celu ce tace, celu ce se abtiene dela lucru, este infidelu detoriei sele. Ómenii cari se descarca de presinte prin tacere si passivitate, acei'a voru fi singuri responsabili de viitoru, pentru ca la tempulu seu n'au avutu curagiulu de-a vorbi, de-a faptuí!“

Noi, din partea-ne, nu vomu lapadá nici odata apostolatulu cuventului; si déca impregiurárele séu putienele fortie nu ne voru permite a luá de cátu o minima parte la actiunea fapteloru, — vomu fi inse cei întâiu partasi la actiunea ideiloru.

Anticipându aceste principii fundamentale ale tienutei nóstre din trecutu, observânda de noi cu rigóre si in venitoriu, — fia-ne permisu a face primulu pasu pre terenulu ideiloru ce ne propunemu a desvóltá, prin citarea faptului petrecutu de curendu in parlamentulu tieiei, faptu, care prelânga o alta adjustare poté sa aiba prospectulu de a já o alta directiune — negresitu mai salutaria — atátu politice guvernului fatia cu natiunalitátile, cátu si politice acestor'a fatia cu guvernulu. Intielegemu, *conclusulu* adusu la 11 Martie in clubulu deputatoru natiunali din Budapést'a, conclusu cunoscutu dejá de cetitorii acestei foi.

Fâra a tiené séma de subtragearea celoru trei deputati serbi ultraisti (Miletici, Politu si Costici) din numerulu subscriptoriloru acestui conclusu, — noi ne-amu fi bucuratu, cându amu fi fostu in positiunea de a ne alaturá din tóta anim'a la felicitárele clubulu natiunali parlamentariu, pentru faptulu seu, fâra nici o reserva; inse, cându scimu, care a fostu tienut'a clubulu inainte de acésta si cându vedemu conclusulu, suntemu in totu dreptulu de a nu ne grabí cu enuciarea. Noi dupa cátu amu potutu cuprinde situatiunea nóua, si intru cátu amu potutu petrunde in spiritulu conclusulu, pâna acum'a n'amu aflatu nicairi punctulu archimedicu, pre basea cáruí'a s'aru fi facutu schimbarea politica a clubulu si pre basea cáruí'a sa se fia

adusu fatia in fatia pretensiunile natiunali cu loialitatea esprimata in conclusu.

Cu tóte aceste, ceea ce n'a espresu clubulu in conclusulu seu, sa sperámu ca va scí sa repareze prin faptele sele, prin atitudinea sea — in viitoriu.

Atitudinea de pâna acum a fostu gresita. Astadi credemu celu putienu ca a intratu si clubulu natiunali pre calea unei politice mai reale, mai practice, inse nu in intielesulu cum practiséza multi realitatea, *fâra nici o consciintia*; din motivulu acest'a felicitámu si aprobámu *pasulu*, dara nu si *modalitatea* lui.

Seriositatea promissiuiloru noulu guvernulu se accentuéza in conclusu si nu este indoiéla, ca ce promite unu guvernulu trebuie apretuiutu. Totu din conclusu se vede inse ca ministeriulu n'a promisú mai multu cá pâna acum. Ei bine, nu ne confunda si sa nu confunde pre nimenea impregiurarea acésta. Dér' ori cátu de pretióse suntu promissiuile guvernelor, detori'a celoru guvernati este, cá sa se asigure, incátu promissiuile sa nu se stracóre pe-aiurea.

Credemu pe de alta parte, ca esperinti'a, reflexiunea, influinti'a noueloru idei, in fine cunoscinti'a mai esacta a stárei si dispositiunei natiunalitátiloru, voru fi luminatu atátu pre barbatii noului ministeriu, cátu si pre ómenii noului partidu fusionistu. Ei se voru fi convinsu in fine de necesitatea de a cedá tempului si voru intrá in fine cu franchetia in carier'a constitutionalá. Manifestulu clubulu natiunali celu putienu este de natur'a de-a procurá barbatiloru dela potere acésta convinctiune. Prin noulu evenimentu petrecutu pre fotelurile ministeriale, tíer'a pare a fi scapatu de unu mare naufragiu. Marea inse este acoperita de sfarmaturile nóstre. Manifestulu clubulu natiunali si-a propusu a avisá pre guvernulu si parlamentulu, ca este bine sa se adune la olalta totu ce e pretiosu in acele farmaturi si in locu de a rumpe si putienele legaturi ce unescu inca fortiele tieiei, — sa creeze legaturi nóue, cari legaturi mai pre susu de tóte se afla in reconciliarea natiunalitátiloru malcontente.

Dara manifestulu clubulu natiunaliu pentru noi are mai mare importantia din alte consideratiuni.

Erá in adevéru unu lucru tristu si durerosu a vedé pâna acum pre representantii natiunalitátiloru separati si respanditi in diversele partide din parlamentulu, inmultiendu pâna adi prin numerulu lorú nisce contingente ostile drepturiloru si intereselor natiunalitátiloru, pre cari densii erau chiamati a le aperá, punendu umeru la umeru si bratiu la bratiu. Manifestulu in cestiune inse a datu natiunalitátiloru nedreptátite o viia satisfactiune, venindu a probá in parlamentulu, ca deputatii lorú grupati in giurulu unei flamure, voru scí in viitoriu sa procure clubulu autoritatea cuvenita in adunarea legiuitória si sa impuna acolo respectu in cestiunile de dreptu ale natiunalitátiloru.

Pre de alta parte „recunoscendu, ca calamitatea financiaria si administrativa in tíera atátu este de generala si apasatória, incátu traganarea delaturárei ei invólve celu mai mare periculu pentru tíera si tóte popórele ei; ca dara este o detorintia patriotica a

fia-cáruí cetatiénu de a nu ingreuná, ci dupa poteri a usiurá guvernulu implinirea angagiamentelorú espresu luete asupr'a-si, pentru delaturarea cátu mai grabnica a marei calamitáti“, — clubulu deputatoru natiunali, prin conclusulu seu va dá o nóua directiva — credemu — si politice de passivitate romániloru din Transilvani'a, facendu-i odata sa intieléga, ca in starea sociale, interesulu fia-cáruí'a din noi este legatu de interesulu generalu; ca corpulu socialu este cá o masina, in care derangiarea unei párti indata se resimte in totulu; ca izolarea este triumfulu celoru rei in detrimentulu celoru buni si in politica neutralitatea séu passivitatea este o crima de les-societate; ca detori'a nóstra nu este numai de a ne supune legiloru, ci si de a contribuí spre a le face sa se respecteze prin tóte medilócele de cari dispunemu; in fine ca trebuie sa ne devotámu cu totii lucrulu publicu, cu acordulu si responsabilitatea mutuala a devotamentulu comunu, — atunci si numai atunci fiindu possibile a se asigurá prosperitatea statulu si fericea nóstra a tuturoru. Déca — lucrulu despre care nu ne indoimu — conclusulu deputatoru natiunali, intre cari romániu ocupa numerulu si loculu celu mai respectabile, va poté sa inspire in acésta directiune spiritele romániloru transilvaneni aruncate in apathia prin politic'a unei passivitati fâra sensu si ratiune, — atunci noi nu potemu indestulu salutá acestu conclusu, cá unu ce venitu la tempu, aflandu-ne tocmai in ajunulu nóueloru alegeri parlamentarie.

Ajungendu la acestu punctu alu actiunei de idei ce ni-amu propusu a desvóltá, si pre basea principieloru espuse, noi reapucámu cu fermitate si radicámu susu iérasii cunoscutulu nostru stindardu, pre alu cáruí trei-coloru stá scrisu cu litere neperitorie: „Activitatea e viét'a, passivitatea — mórtéa!“ —b.

La consiliulu celu mare de ministri, care se va tiené la Vien'a in septamen'a cea mai de aprópe sub conducerea Majestátiéi Sele, voru luá urmatorii ministri unguresci parte: Bar. B. Wenkheim, Colomanu Tisza, Aug. Trefort, Thoma Péchy si contele Pejácsevics si toti acesti domni numiti voru plecá Marti séu Mercuri la Vien'a.

Diet'a a intratu dejá in feriele pasciloru (apusene). O multime de deputati, dupa cum anuncia „P. Napló“ plecara dejá, si adi si máne va parasí capital'a unu numeru si mai mare. Dintre deputatii transilvaneni vinu unii pre la Clusiu spre a asiste la conferinti'a de partida de acolo, la carea, dupa cum anuncia „M. Polg.“ voru vení si Ladislau Tisza si bar. Gabriel Kemény. In 22 ale lunei acesteí'a avé a se tiené in privinti'a acésta conferintie separate, in 23 inse conferinti'a partidei impreunate*). Pre tempulu ferieloru voru cercetá o multime de deputati cercurile lorú de alegere, Trefort merge la Oedenburg, Balt. Horváth la Steinamanger.

Codicele de comerciu, care dejá e cunoscutu ca s'a fostu lucratu inca sub ministeriulu de mai inainte, dupa cum este informatu „Közérdek“, au

*) S'a si intemplat.

trecutu prin consiliulu ministriloru si se va asterne, póte ca inca luni in septaman'a viitóre, casei deputatoru. In cercurile regimului speréza multi, ca proiectulu de lege se va primí in bloc de cátra cas'a deputatoru, asiá incátu acel'a inca in decursulu acestei sessiuni sa intre in putere de lege. —

Dupa cum este informatu, „Közérdek“, sub regimulu celu nou, se voru face schimbári esentiale cu referintia la comitii supremi transilvaneni. De comite supremu alu comitatulu Albei inferioare este designatu Carolu Zeyk, dimissiuandu-se George Pogány, veteranulu comite supremu, care au sciutu sa promoveze interesele unguresci, chiaru in tempurile cele mai schimbacióse, in acestu comitatu bantuitu de agitatiuni natiunale si care intre toti comitii supremi de acum este unulu dintre cei mai apti. De asemenea va fi demissiuatu L. Barszay comitelesu supremu alu comitatulu Hunedór'a si in loculu lui va vení Samuelu Kendeffy; in comitatu Solnocului din launtru va ocupá, loculu contelui Alesandru Bethlen, bar. Desideriu Bánffy. Pentru comitatu Solnocului de medilocu se va denumí baronu Zoltanu Bánffy; baronu Danielu Bánffy din comitatu Dobocci si baronu Georg Kemény din comitatu Turdei remánu in posturile lorú. Scirea acésta remáne pre respundearea citatulu diurnalu.

Prin diurnale intempinámu impartasiri contradicatórie, despre o caletoria, ce are sa o intreprinda la Debreczinu, ministrulu de interne Col. Tisza. Pre cându „Pesti Napló“ anuncia, ca Escelenti'a Sea va ajunge inca inainte de alegere la Debreczinu, totu atunci ne impartasiesce „Ellenör“ ca nu va intreprinde caletori'a inainte de alegere, ceea ce póte sa fia mai drépta; deórece alegerea in Debreczinu se va face in 24 ale lunei acesteí'a, pre cându Colomanu Tisza, cu colegii sei se afla la Vien'a.

Dupa cum anuncia „Jelenkor“ episcopii cari se aflau in capitala, au plecatu astadi pe serbatorile pasciloru spre resiedintiele lorú.

Cu ocasiunea siedintiei de eri a camerei de susu observa „P. Napló“ intre altele: „De care partida se tiene majoritatea magnatiloru, din cas'a de susu, nu se póte scí inca cu siguritate. Andrassy, Karolyi, o parte mare a partidei Zichy, Cseconics, Orczy s. m. se tienu de partid'a liberale. Comi ii supremi suntu partisani de ai regimului. Afara de aceea mai este inca unu altu factoru, care este fórté respectatu si acésta este inaltulu episcopatu. Noi avemu date positive, despre tienut'a politica a mai multoru episcopi si avemu cauza a conchide de acolo si la tienut'a majoritátiéi episcopiloru.

Scirile nóstre ne spunu, ca episcopatulu de asta-data se va retiené dela ori ce agitatiune politica, si ca nu va aruncá in cumpana nici influinti'a sea, nice argumentele sele ponderóse pentru vre-un'a din partidele politice. —

O multime de membri distinsi din clerulu catolicu, se afla dejá in taber'a partidei liberale si a „opositiunei drepte“ si episcopatulu ungurescu implinesce numai inalt'a sea missiune bisericésca, déca cu ocasiunea alegeriloru nu ia parte la luptele politice, cari totu-déun'a numai dejosescu

biserică. De aceea credem, ca acei domni cari au tienganitu sabia asiă de eroiceste în siedintia de ieri a cameri de susu, si în sal'a museului cea istorice interesanta, s'aru fi potutu numeră usioru, câti suntu de ai loru. —

Escelenti'a Sea Archieppulu si Metropolitulu Mironu Romanu s'a in-scris in clubulu partidei liberale.

Denumirea notarilor regesci se afla în ajunu; dupa cum este informatu „Napló“, fói'a oficiale va publică în Duminec'a pasciloru, list'a numeloru celor denumiti.

Vien'a, 18 Martiu. (La caletori'a imperatului spre Bucovin'a). Dupa cum se spune din mai multe pârti caletori'a monarchului la Czernovitz va fi în lun'a lui Augustu, pre care Majestatea Sea, dupa cum anuciaramu la tempulu seu, a facut'o cunoscutu unei deputatiuni din Bucovin'a. Majestatea Sea va petrece cu ocaziunea acést'a mai multu tempu si în Galiti'a. —

Iubileulu din Bucovin'a a pus în miscare spiritele de acolo. Simtiulu nationalu se parea mai nainte adormitu de totu, ceea ce inse acum se desminte în modu eclatantu. Tocm'a în cercurile, de unde s'asteptă, dupa impregiurări, mai putieniu, vedemu pornindu-se miscarea si cercurile aceste suntu proprietarii cei mari, boierii moldoveni de odinióra. Acesti'a, de si loiali, vatemati prin ingerinti'a cea obrasnica a veneticiloru, cari cu ignorarea trupiniloru tiei voiiau sa represente tier'a, se retragu demustrativu si dela putienile afaceri publice, în cari mai functiunau. Asiă se scrie ca s'a retrasu Alesandru Petrino dela functiunea de presiedinte alu Reunionei agronomice a tiei, se vorbesce ca deputatii Petrino si Hormusachi si depunu mandatele de deputatii dietali, si se dice în fine ca au de cugetusi alti multi sa urmeze esempleloru acestor'a.

La tóta intemplarea strainii din Bucovin'a, în casulu celu mai usioru, au lucratu fâra de nici unu tactu fatia cu locuitorii indigeni si fatia cu invecinat'a Romania, si ce e mai multu chiaru si cu Russi'a, pre cari nu jace nici decum în interesulu nostru cá sa li se insufe suspiciuni ca statulu nostru voiesce sa le umilésca.

Luptele între Bismark si ultramontanismu se agerescu pre di ce

DECISIÓRA.

Dalmati'a.

I.

Dela Fiume la Lussinu-Piccolo.
(Dupa Gustav Rach.)

Erá la 11 óre înainte de médiadi. Unu Scirocco usioru suflá dejá. Cine a caletoriu pre marea adriatica (matrosii englesi o numescu marea dracului) scie câte neplaceri procura caletoriloru si Scirocco, si nu mai putieniu Borra. Pre marea adriatica este bine numai dupa ce Borra si Scirocco s'au obositu de lupta si a venitu la putere vre-unu ventu secundariu. Vaporulu Lloydului „Benacco“ stá gat'a de plecatu. Capeteni a agenturei Lloydului din Fiume, Baronulu de Hauser si consululu turcescu me petrecura pre vaporu si me recomandara capitanului.

Dupa unu tempu, óre-care, vaporulu „Benacco“ fumezá din tóte puterile, departandu-se de portulu celu mare si frumosu fiumanu spre a innotá cátra sinulu numitu Bocche-di Cattaro, la picíorele Muntenegrului.

„Benacco“ este unu vaporu micu si incomodu alu societátiei Lloydului din Triestu, amu puté dice, unu vaporu numai pentru transportu de márfuri. Cându stá „Benacco“ în portulu dela

merge. Abiá s'a votatu legea, prin carea, dupa cum dicu nemtii, cor'a cu pânea li s'au radicatu episcopiloru asiă de susu, încátu numai pre lângă recunoscerea legiloru statului 'si mai potu tinde mân'a intrens'a, si ultramontanii au inceputu din partesi si ei a amenintiá. Donau Zeitung scrie:

„Catolicii nemti voru face cu Bismark cum au facutu italianii cu Minghetti si Garibaldi. Vomu remané a casa. Va fi unu parlamentu trunchiatu. Vomu alege: dara nu vomu intrá. Bismarck cugeta ca Germani'a e facuta gat'a; noi i vomu aratá ca nu e gat'a si ca unu persecutoru nici nu o póte gatá nici odata. Parlamentulu celu mai de aprópe trebuie sa fia fâra centru.“

Pentru armat'a romana si militii se recrutéza în anulu acést'a 58,850 recruti. Acést'a s'a fostu statoritu prin lege, putiene dile înainte de craciunulu din iérna „acést'a.“ Recrutarea are sa se faca acum si asiă este fórté naturalu, cá junii respectivi, ori unde se voru aflá, sa fia insciintiati, cá sa se póta presentá la tempu. O incunosciintiare de felulu acést'a a mersu în tóte pârtile, unde se afla juni români si a mersu si la Brusel'a la scól'a militaria, unde studiéza mai multi juni români. „Etoile Belge“ deduce din impregiurarea ca acesti juni au plecatu numai decátu cátra casa, ca la Dunarea de josu se facu pregatiri de resbelu. „Etoile Belge“ sa ia lucrulu mai calmu, cáci noi asiă credemu ca nu se va intemplá nimic'a.

Diet'a Ungariei.

Budapest'a 16 Martiu. Presiedintele anucia, ca bar. Gavriilu Kemeny fiindu denumitu secretariu de statu, si a depusu mandatulu de deputatu dietalu.

Ministrulu de comerciú bar. Simonny aduce unu proiectu de lege despre inarticularea tratatului postalu internationalu.

Dupa acést'a se continua desbaterea bugetului justitiei, la ocaziunea cárei'a comisiunea financiale face propunerea, a se modificá articulu 23 de lege dela 1874 privitoriu la salariile judecatoriloru si procuroriloru. Ministrulu de justitie promite unu proiectu pentru imputinarea tribunaleloru respective pentru stergerea a 45 de tribunale.

Fiume lângă vaporulu celu mare „Stambul“ carele mijlocesce comunicatiunea dealungulu litoralulu dalmatinu, se parea ca stá o luntre de riu lângă o naie de mare. Salonulu celu micu si cabinele cele anguste se afla sub coperisiu. Partea dinainte a bordului este incarcata cu balle de marfuri si ládi, partea dinapoi ofera unu spatiu micu de preumblare, celu multu de 30 pasi. „Benacco“ inse aluneca iute preste valurile mârei. Capitanulu seu Pietro Tagliani, italianu de origine, este unu barbatu cultu, circumspectu si placutu. Caletoriulu nu-i póte parea reu ca a preferitu pre „Benacco“ si a lasatu pre „Stambul“, care din urma pléca cu vre-o câte-va dile mai tardiu. Cine are inse chiamare cátra bóla de mare, mai bine sa accepte vre-o câte-va dile si sa plece cu „Stambul“.

Litoralulu celu verde deluros alu sinului dela Fiume a disparutu la spatele nóstre si castelulu Tersetto, cetátiiu'a Frangipaniloru de pre coron'a déluriloru din giurulu Fiumei, s'a cufundatu în mare. „Benacco“ fumezá în directiunea Sudu-Ostica, indreptandu-se spre litoralulu dalmatinu. La drépt'a dinainte nóstra erá sinulu Quarnero, vestitu pentru furtunile sele inca din tempulu Romaniloru.

Nici odata nu trece vre-unu capitanu dela Polla la Lussinu-Piccolo, preste Quarnero, fâra de a fi ingrigitu de reusit'a caletoriei.

Dupa terminarea bugetului de justitia urméza bugetulu comerciului.

Ministrulu de comerciú Simonny dechiara, ca este în stare a face reductiuni de 110,000 fl. afara de reductiunile propuse de comisiunea financiale.

Helfy urgéza intrunirea ministeriului de comerciú cu a ministeriului de comunicatiune si modificarea tratatului de comerciú si de vama.

Ministrulu de comerciú dechiara, ca intrunirea acestoru dóue ministerie nu este oportuna: în privinti'a revisiunei tratatului amintitu cu Austri'a Helfy sa astepte propunerea regimului.

Sennyey sustiene ca intrunirea ministerieloru cestoru dóue este o necessitate.

Dupa ce s'au mai desbatutu cestiunea acést'a din partea mai multor'a, se incheia desbaterea si siedinti'a.

(Cas'a magnatiloru) primesce proiectulu despre catastro dupa cum s'a fostu primitu în cas'a deputatiloru.

Budapest'a 17 Martiu. În cas'a deputatiloru se aduce unu adausu la legea electorala din 1874, care se imparte sectiuniloru spre a se luá cátu mai în graba la desbatere.

Dupa acést'a se continua desbaterea bugetului ministeriului de comerciú care se si termina în siedinti'a acést'a.

Budapest'a, 18 Martiu. Siedinti'a de astadi se incepe cu interpelatiunea lui Cséh indreptata cátra ministrulu de comunicatiune, ca nu va cercetá ministrulu déca junctiunea drumului de feru orientalu se póte face pre la Oituzu mai curendu si mai eftinu, cá pre la Timisiu?

Ministrulu de comunicatiune Péchy raspunde, ca póte dispune a se face studie asupr'a Oituzului, pentru ca de o parte junctiunea cu Galati este de mare insemnatate, de alta parte unu § din lege dispune mesur'a acést'a; nu póte promite inse, din caus'a tempului celui scurtu, a pasí cu unu proiectu inaintea casei, prin care sa se dea preferinti'a Oituzului si sa provóce si pre Camer'a Romaniei la acést'a. Crede asiá dara ca va intielege si deputatulu, ca pre cându ministrulu 'si va tiené de datorinti'a a studiá lini'a din cestiune, este datoriu de alta parte a dispune cele de lipsa, conformu le-

Déca sufla Borra, dela Nordu-Ostu, spre Quarnero, atunci nu este vorba de a trece preste acestu sinu periculosu. Caletorindu dela Fiume spre Zarra putieniu ne pasá de furtunile si de capriciele Quarnerului, pentru ca abiá i atingemu marginea de cátra resaritu. Cu tóte acestea capitanulu Tagliani cautá mai de multe ori ingrigitu asupr'a Quarnerului a cáruí suprafatia incepuse la adiérea Sciroccului a se increti. „Benacco“ trecea tocmai pre lângă litoralulu insulei Veglia, celu ce au mai remasu verde între insulele cele numeróse, cari pre tempulu Romaniloru abundau de paduri, locu de pasiuni, campii acoperite cu cereale, olivi si vii. Boureii ilirici, despre cari face amintire Pliniu, erau în multime mare la Vegli'a. Pentru Romani boureii erau o delicatetia. Pliniu naréza, ca Fulviu Hirpinu i cultivá anume pentru cá sa-i aiba la mese. Insul'a Vegli'a au fostu unu tempu indelungatu independenta cu constitutiune republicana, pâna cându în secululu alu 16, a cadiatu în mânilé Venetianiloru.

Astadi are insul'a manastiri fórté multe din care causa insul'a se numesce „Ile des pretres“ (insul'a preotiloru.)

De pre insul'a acést'a au mai primitu „Benacco“ trei pasageri, toti trei preoti, ceea ce facu impresiune rea asupr'a unor'a dintre matrosi.

Vaporulu trecuse de Vegli'a si

gei, spre a se realisá drumulu de feru pre la Timisiu.

Cas'a ia respunsulu spre sciintia.

Dupa acést'a prelungesce cas'a indemnitatea pâna la finea lui Aprile.

Se continua mai departe si se si termina desbaterea bugetului de comunicatiune.

Program'a caletoriei Imperatului si Regelui.

Pentru caletoriile Majestátiei Sele a imperatului, ce are sa le faca, la Triestu, Veneti'a si Pol'a dupa aceea prin Dalmati'a, în lunile lui Aprile si Maiu a. c., s'au statoritu urmatórea programa: Plecarea dela Vien'a spre Triestu se va face în 1 Aprile la 6 $\frac{1}{2}$ óre sér'a cu trenulu sudicu, sosirea în Triestu va fi în 2 Aprile la 9 óre diminéti'a. Plecarea din Triestu spre Goriti'a va fi în 4 Aprile la 7 óre diminéti'a cu trenulu sudicu.

Sosisera în Goriti'a la 8 óre si 15 m. În 5 Aprile la 7 óre diminéti'a se va incepe caletori'a dela Goriti'a spre Veneti'a. Sosirea la Veneti'a va fi la 11 óre înainte de médiadi. Diu'a de Marti în 6 Aprile este destinata spre restaurare în Veneti'a. Plecarea dela Veneti'a spre Pol'a se va incepe în 7 Aprile la 10 óre diminéti'a si adeca cu vaporulu spre portulu Spignon (Malamocca) si de acolo cu iact'a Majestátiei Sele „Miramar“ spre Pol'a (76 miluri maritime). Sosirea la Pol'a va fi cátra 5 óre sér'a. Plecarea dela Pol'a spre Zar'a se va face cu naia în 10 Aprile la 4 óre diminéti'a (88 miluri maritime). Sosirea la Zar'a va fi la 10 óre înainte de m. d. si se va oprí acolo doue dile. —

În 13 Aprile la 4 óre diminéti'a caletori'a cu nai'a spre Arbe (44 m. maritime), de acolo spre Pago (28 m. maritime) si dela Pago inapoi spre Zar'a (66 m. maritime). Sosirea în Zar'a va fi cátra 7 óre sér'a.

În 14 Aprile diminéti'a caletori'a pre uscatu preste Bencovac (4 $\frac{5}{8}$ m.) spre Obrovazzo (3 $\frac{7}{8}$ m.) eventualu spre Podprag. Reintórcerea la Zar'a va fi cátra 7 óre sér'a. —

În 15 Aprile plecarea cu nai'a spre Sebenico la 5 óre diminéti'a (44 m. maritime), va atinge si Zarahias (15 m. maritime), Strettos (18 m. maritime), Zlariu (10 m. maritime), si fortulu St. Nicolo (4 m. mar.)

Sosirea la Sebenico va fi cátra 2 óre dupa m. d. În 17 Aprile la

se vedea canalulu dintre insul'a Vegli'a si Cherso, care se numesce si „Bucc'a mica.“ Dupa ce trecu vaporulu de Cherso se arata litoralulu Istriei. Canalulu celu largu în care ne aflámu se chiama „Bucc'a mare.“ Insul'a Cherso are mai putiena verdéti'a, are inse patru manastiri.

Clopotulu vaporului dede semnu de prândiu, semnu fórté placutu, cáci bucatariulu vaporului este unu bucatariu fórté bunu. La prândiu erá servitu pre masa unu vinu rosiu, care semana fórté tare cu vinurile francesce. Capitanulu asigura ca vinulu este vinu dalmatinu din tienutulu dela Spalato. Vinulu, dupa asigurarea capitanului, erá pregatitu de o societate francesca, de unde deducea, ca vinulu 'si indrépta gustulu dupa cumu ilu face.

Dupa prândiu petrecui susu pre vaporu si privii culmile cele frumóse imbracate cu paduri de olivi, vii si fice (smochine), cari crescu în valea dela Cherso în abundantia. Case frumóse si mari, între cari si manastiri, indeplinescu imaginea unei regiuni frumóse. Tempulu erá mesuratu, vaporulu trebuí sa plece. Capitanulu staruía pentru plecare. Cu cátu se apropia sér'a mai bine, cu atátu si Scirocco suflá mai tare. Vaporulu a inceputu a jucá pre arpile valuriloru intr'unu modu neplacutu. Dupa ce s'au intunecatu de totu, ventulu devení insuportabilu. Vaporulu erá arun-

5 ore diminiția calatoriă pre mare dela Sebenico spre Scardon'a (10 m. mar.) De aci la 10 ore pre uscatu preste Chistanje (3 $\frac{3}{8}$ m.) spre Knin (4 $\frac{2}{8}$ m.), laolalta 7 $\frac{7}{8}$ miluri. Sosirea in Knin câtra 7 ore sér'a.

Plecarea din Knin va fi in 18 Aprile la 5 ore diminiția pre uscatu pre la Vatica (3 $\frac{5}{8}$ m.) spre Sinj (4 $\frac{1}{8}$ m.) Sosirea la Sinj va fi pre la 7 ore sér'a.

In 20 Aprile la 6 ore diminiția pre mare dela Sebenico spre Trau (32 m. mar.); la 11 ore înainte de prandiu pre uscatu dela Trau pre la Castelli spre Spalato (4 m.) Sosirea la Spalato pre la 4 ore dupa prandiu.

In 23 Aprile caletoria pre mare spre S. Pietro dela Brazza (10 m. mar.), spre Postire (5 m. mar.), Pucisce (6 m. mar.), dupa aceea la Almissa (6 m. marine) si Macarsca (18 m. mar.), mai departe la Bol (17 m. mar.) si Milna (18 m. mar. pre insul'a Brazza si inapoi spre Spalato (12 m. marine).

In 24 Aprile la 3 ore diminiția caletoria pre uscatu dela Spalato, pre la Elissa (1 $\frac{7}{8}$ m.), Trilj (4 m.), Uljane si Lovrec (3 $\frac{7}{8}$ m.) spre Imoschi (3 $\frac{7}{8}$ m.) In diu'a urmatore la 5 ore diminiția caletoria dela Imoschi la Zagvozd (4 ore). De acolo caletoria spre Vergoraz (cu totul 8 $\frac{1}{8}$ m.)

In 26 Aprile la 5 ore diminiția pornirea pre uscatu dela Vergoraz spre Metcovic (5 $\frac{1}{8}$ m.) Sosirea in Metcovic câtra 11 ore înainte de prandiu. Calatoriă cu luntrea pre Narenta pâna la fortulu Opus (1 $\frac{6}{8}$ m.) si inapoi la Metcovic. —

In 27 Aprile la 5 ore diminiția dela Metcovic pre uscatu preste enclav'a dela Clec spre Slano (7 $\frac{6}{8}$ m.) —

In 28 Aprile la 5 ore diminiția caletoria pre naia si luntre spre Stagno (11 m. mar.). La 10 ore calatoriă pre naia spre Gravos'a (20 m. mar.) Sosirea la Gravos'a resp. in Ragus'a va fi câtra 4 ore dupa prandiu. —

In 29 si 30 Aprile se va opri in Ragus'a.

In 1 Mai la 7 ore diminiția dela Garvos'a spre Cattaro cu nai'a (46 m. mar.). Sosirea câtra 11 ore înainte de prandiu.

Din Cattaro in 3 Mai 6 ore sér'a cu nai'a spre loculu de anchiratu Meljine lânga Castelnuovo (13 m. mar.)

catu in susu si in josu. Ceriulu eră imbracatu in norii cei mai negri, din a câroru cretie lumină cându si cându câte unu fulgeru sulfuricu.

Capitanulu ingrijatu caută spre ceriulu celu intunecosu si spre marea cea spumegătoare. „Bine eră, deca ve lasămu sa ve dati josu si deca remanemu in Cherso“ mormoi capitanulu. „Pentru ce dle capitanu? este periculu?“

„Inca nu! Muntele din stanga este insul'a Osero. Dupa o ora putem a-junge in portulu dela *Lussin-Piccolo*. Dara intro astu-feliu de intunecime nu este cu putintia sa intrămu in portu. Eu nu potu sa vedu luminile din portu si de marginea drumului cându intrămu in portu sunt stânci, cari ne potu periclită.“

Se vede dara ca nu scaparamu de Ouarmnero pentru ca la drépt'a noastră eră unu viscolu încātu credeai ca acolo in adeveru este „marea dracului.“

Dintr'odata se desface valulu celu negru alu noriloru si apare lun'a prin tre crepturile noriloru.

„Putemu se intrămu“, dice capitanulu, colo indepartare se vedu luminile. Acestea sunt lampelu cari semnaliseza intrarea in portulu dela *Lussin-Piccolo*.“

Dupa o jumetate de ora vaporulu „Benacco“ eră in portulu siguru dela *Lussin-Piccolo*.

In 4 Mai in reversatulu dioriloru calatoriă pre mare dela Meljine la Castellastua (24 m.) Sosirea dupa 5 ore diminiția. Calaritul pre la forturile marginasie: Presiec'a, Copac, Spiridione si Cosmac pâna la Budua (8 m.) Sosirea la Budua la 7 ore sér'a. —

In 5 Maiu la 5 ore diminiția calaritu dela Budua la Cattaro (2 $\frac{1}{8}$ m.) La 3 ore dupa prandiu cu nai'a spre Risano (8 m. mar.) Sosirea la 4 ore.

In 6 Maiu 5 ore diminiția calaritu dela Risano preste Sedenice la Dragail, rentórcerea la Risano pre la Cirevice, sosirea câtra 6 ore dupa prandiu. La 6 ore sér'a caletoria navale spre Castelnuovo, resp. loculu de anchiratu Melinje (11 m. mar.) Sosirea la 7 ore.

In 7 Maiu se va opri in Castelnuovo. In 8 Maiu la 5 ore diminiția calaritu dela Castelnuovo preste enclav'a dela Sutturina spre Ragusa Bechio (4 $\frac{7}{8}$ m.) La 2 ore dupa prandiu caletoria pre mare spre Drebic pe peninsul'a Sabioncello si de aci la Curzola (52 m. mar.)

In 9 Maiu la 5 $\frac{1}{2}$ ore diminiția caletoria pre mare dela Curzola, atin-gendu totudeodata Trappanos (pre Sabiucello), dupa aceea Gjelsas si Cat-tavechias pre insul'a Lesin'a, spre Lesina (92 m. mar.) Sosirea la Lesin'a pre la 4 ore dupa prandiu.

In 10 Maiu la 5 ore diminiția pre mare dela Lesin'a la Liss'a, atin-gendu Milua si Comis'a de pre insul'a Liss'a (40 m. mar.) La 5 ore dupa prandiu pre mare dela Liss'a la Vegli'a (160 m. mar.)

In 11 Maiu la 10 ore înainte de prandiu caletoria mai departe spre Fiume (20 m. mar.) Sosirea acolo câtra prandiu.

In 12 Maiu la 5 ore sér'a rein-tórcerea dela Fiume la Vien'a cu trenu separat.

Sosirea la Vien'a va fi Joi in 13 Maiu 7 $\frac{1}{8}$ ore diminiția. —

Prin statorirea acestei programe au documentatu imperatulu ierasi, câtu de putienu se teme de strapatii. Pentru parthiele din launtrulu tieri s'au alesu mai multe quartire de nópte, in care póte ca nici unu touristu nu si-au potutu pune piciorulu si care in casulu celu mai bunu nu voru avé mai multu, decâtu caracterulu unei tabere de barace improvisata. Abate-rea din drumu a Majestătiei Sele dela Triestu la Goriti'a este unu actu de pietate câtra betranulu conte Coronini, educatoriulu de odinióra alu imperatului, cârui'a populatiunea din Goriti'a are de ai multiamí pentru implinirea dorintiei sele.

Spre Veneti'a insotiescu pre Monarchulu cei doi adjutanti generali L. d. M. C. (vice-maresialulu campestru) Bar. Mondelu si G. U. (majoru generalu) cavaleru de Becc, cari preste totu, intréga caletoria voru fi cu Monarchulu, mai departe, dupa cum anuiciaremú dejá, contele Andrassy, siefulu de sectiune, de Hoffmann, consiliarii de curte Teschenberg si Schvegl, colonelulu cavaleru Kraus, majorulu Bar. Teuffenbach si toti adjutantii (campestri). Din ministeriulu cislaitanu va fi ministrulu de aperature alu tieri colonelulu Horst, care va insoci pre Monarchulu tota tour'a prin Dalmati'a; pre cându dlu de Chlumecky va fi lânga Imperatulu cu deosebire la visitarea regularei-Narcutei si a traceului drumului de feru, dupa aceea inse se va întórcé la Vien'a. Alegerea dlui de Chlumecky se facu din partea intregulu ministeriu cu privire atátu la resortulu administrativu din partea aceluia câtu si la dorintiele reprezentantiloru dalmatini, cari pusera pondu pre aceea cá ministrulu de comerciulu si agriculturu sa se informéze in persóna despre circumstările de acolo. Pentru aceea este domnulu Chlumecky cu deosebire iubitulu din partea Dalmatiniloru, pen-

tru ca léganulu seu, a fostu pa-mentulu dalmatinu, iera tatalu seu, care au fostu consiliariulu de curte alu locutiintiei din Zara, au lasatu in tier'a cea mai placuta aducere a-minte. Pre lânga aceea voru asistá in Triest la desvalirea monumentulu lui Massimilianu, afara de cei doi mini-istri amintiti, inca si ministrulu pre-siedinte principele Auersperg, de ase-menea baronulu Pretis si ministrulu Unger.

Se scrie din Vien'a diuariulu germanu „Schlesische Presse“ ca cabinetulu austro-ungaru, luându in consideratiune neintielegerele ce se ivescu pre totu minutulu între Romani'a si Pórta, aru fi cerutu intrunirea unei conferintie in care puterile aru fi chia-mate sa reguleze definitivu cestiunea româna.

O desmintire eclatanta da „Press'a“ de Bucuresci acelorulu diurnale, cari sustieneau ca Romani'a, cá „vasala“ a Turciei fu respinsa dela conventiunea dela Genev'a. Eata ce dice acea foia in privinti'a acést'a:

Diuariulu vienesu „Neue Freie Presse“ dela 10 Martie se ocupa despre unu nou incidentu diplomaticu ce pretinde ca Romani'a aru fi radica-tu din nou cu sublim'a Pórta. Este vorb'a despre conventiunea incheiata la Genev'a in 1864 pentru ameliorarea sór-tei ranitiloru in tempu de campania. Guvernulu românu aderandu la acésta conventiune, cosiliulu federalu s'a grabitu a tramite Romani'e prin agentia dela Parisu unu exemplariu autenticu alu conventiunii si a ne anuiciá ca, conformu hotaririi luate de mai na-nte, adesiunea nóstra s'a comunicatu tuturoru statelor semnatore, între cari figuréza si Turci'a.

„Neue Freie Presse“ pretinde ca Elveti'a nu aru fi primitu adesiunea nóstra, pre care gazet'a o considera cá o sustragere din parte-ne dela drepturile de suzeranitate ale sublimei Porti, si ca s'aru fi ocupandu puterile semnatore ale conventiunii cu acésta cestiune, fâra inse a fi luatú pâna acum vre-o decisiune. Aceste informatiuni sunt pre deplinu inesacte. Adesiunea nóstra a fostu primita si consiliulu federalu s'a grabitu a o comunicá statelor cari semnasera, precum a facutu cu tóte adesiunile ulterioare.

Nu este dara nici conflictu diplomaticu si cu atátu mai putienu se ocupa statele semnatore a aplaná ceea ce nu este.

Afacerea subventiunii gimnasiului din Brasiovu in senatulul Romaniei.

In siedinti'a de adi a luatú in desbatere proiectulu formatu din initiativ'a Camerei de a se stabili prin lege o subventiune de 15,000 lei pentru biserica St. Nicolae si gimnasiulu din Brasiovu. D. Desiliu a combatutu proiectulu, dicendu ca nu e bine a ne obligá prin o lege, ci a se inscrie acea subventiune in bugetu de câtra guvernulu si a se acordá numai cându voru fi fonduri disponibile. D. ministrulu de instructiune Majorescu a esplicatu senatului ca acestu proiectu de lege nu este propusu de guvernulu ci ca a venit din initiativ'a Camerei in urm'a unei propuneri subscrisa de d. M. C. Galniceanu, Vernescu si altii, cari au voit a se dá o asigurare prin lege pentru acea subventiune. Guvernulu nu s'a opusu, de ore-ce acea subventiune e data pentru biserica si instructiune, si de ore-ce acésta suma, cându mai mare cându mai mica, a figuratu in toti anii in bugetu; si acum se dá mai multa asigurare celor ce o primescu. — D. C. Bozianu a sustienutu cu tarie proiectulu din punctulu de vedere alu culturei si alu romanismulu. D. Bozianu a combatutu pre d. Desliu aretandu-i contradictiunea in carea s'a pusu cu cele ce reclamá alta data ca tóte creditele estraordi-

naria sa tréca si prin senatu. Orató-rulu a disu ca trebuie a atrage pre români de ori unde, si a incuragiá cultur'a lor. Cátu pentru acésta suma de 15,000, de ore-ce a figuratu pâna acum in bugetu, aru fi destulu acést'a spre a o mentienea, cáci aru fi tristú a o retrage sub motivu ca Romani'a nu e in stare a platí o asemenea sub-ventiune.

Punendu-se la votu proiectulu de lege, senatululu l'a admisu cu 31 bile albe contr'a 9 negre.

Republicanii americani facu legi mai esceptionale de câtu monarchistii din alte párti. Astu-feliu in congresulu statelor unite s'a propusu mai multe legi esceptionale asupr'a sigurantiei publice, asupr'a câror'a atragemu atentiunea asiá numitiloru liberali. Republicanii statelor unite se pórtá cu asprime câtra autorii desordinelor ce au avutu locu la Sudu. Si nu e vorb'a de crime de dreptulu comunu, ci de delictu politice, cari „impedeca regularitatea alegerilor.“

O intrunire prealabilé de senatori si deputati a aprobatu propunerea de a se presentá congresulu unu proiectu prin care presedintele se fia autorisatu a suspendá *habeas corpus* si a-i dá puterile necesarie spre a restabilí ordinea in statele unde e turburata. „Press'a.“

Reformele financiare si bogatiile minerale ale Romaniei.

In diferite renduri amu intretienutu pre lectorii nostri asupr'a miscárei economice din Romani'a, in capulu cárei'a se remarcá diferiti barbati cu pozitiiuni alese in statu, între cari si doi ministri: d. B. Boerescu ministru de esterne si d. G. Gr. Cantacozino, fostulu ministru alu lucrârilor publice, actualmente ministru de finantie, in loculu dlui Mavrogheni a cârui démna retragere e apreciata de toti.

Reusit'a diferiteloru stabilimente de economia natiunala stabilite pre base totu atátu de solide cá cele mai bune din strainatate, într'o tíera in care spiritulu de asociatiune eră necunoscutu si increderea capitaluriloru cu deseversire paralisata, au atrasu ambiloru ministri increderea generala. Acésta incredere meritata i-au facutu sa lucreze cu ardóre a desvoltá in Romani'a tóte ramurile de avutia natiunala, si a introduce in finantie statului reformele cele mai proprii pentru a le asigurá o marsia prospera si démua de unu statu regulatu.

Un'a din aceste reforme este si aceea a introducerei sistemulu imprumuturiloru de statu cu renta, in loculu imprumuturiloru cu ipoteci ce se practicau pâna acum. Acésta salutaria reforma deca a gasitu o deplina aprobare din partea inteligintiei tieri, ea n'a fostu scutita de defaimarea unor membri din opositiune, partisani ai vechialui sistemu constatatu cá unu impovaratoriu de experientia de seculi a tuturoru statelor unde se practica astadi rent'a. Intre acesti adversari „Curierulu financiaru“ din Bucuresci ne citéza si pre d. Ioanu Brateanu, actualmente senatore, si se mira cum acestu barbatu vine si condamna dela tribun'a senatului unu sistemu cu renta, cându se scie ca pre tempulu cându eră ministru de finantie, totu pentru acoperirea unui deficitu, d-sea propusese periculosulu sistemu de a acoperi golulu print'o emisiune de harthia moneta cu cursu fortiatu. D. Boerescu inse, ministrulu de esterne, print'unu savantu discursu tienutu in senatu cu ocaziunea discutârei acestei reforme, probandu pâna la evidentia superioritatea sistemulu rentei asupr'a imprumuturiloru cu ipoteci, si asupr'a acelorulu cu hartie moneta a facutu sa triumfe cu o imensa maiortate, noua si salutaria reforma, alu cârui proiectu de lege eră depusu de

d. Mavrogheni inca din sesiunea trecuta, pre cându erá ministru de finantie.

Imprumutul ce statulu român voiesce a contractá astadi cu renta asupr'a statului de 5 la suta, se compune din 19 milióne fl. pentru acoperirea deficitelor rezultate din anii 1872 si 1873; din 5 milióne pentru echilibrarea budgetului pre 1875, neputandu-se pune de ocamdata in vendiare bunuri de ale statului, fara a riscá o depreciare din caus'a uritelor recolte, si din 5 milióne pentru cumparátore de arme; in totalu 29 milióne efectiv.

Legea prevede subscriptiunea publica, si minimulu subscriptiunei de 60. De si imprumutul este micu, totusi capitalurile englese credemu ca n'aru trebú sa remana indiferente, considerandu solvabilitatea bine stabilita a statului român, si folósele de 8 1/2 la % aprópe, ce le ofera acésta operatiune, atunci pre cându ele nu costa aici de cátu 4%, si la Bucuresci calculandu transportulu banilor, comisione si alte chiertueli 5 1/2 pãna la 6%.

In ceea ce privesce utilizarea bogatiilor minerale ale principatelor, guvernulu român pare a se ocupá cu multa ardóre. D. Cantacozino pre cându erá ministru lucrãrilor publice, preparase dejá unu proiectu de lege asupr'a acestui subiectu, spre a-lu presentá camerei.

O serie de articole au aparutu din tempu in tempu in foile române relative la mineralele principatelor. Astadi chiaru cetimu in „Curierulu financiaru“ ca raportulu comisariilor guvernului român la espositiunile dela Parisu si Vien'a constatá esistinti'a aurului in Valea Oltului, in muntii si districtele Argesiu, Tergoviste, Bacáu, Neamtii si Suceav'a, si ca in mai multe locuri se afla si feru de calitate escelinte, care pare a fi fostu exploatatu inca din vechime, si ca verfurile muntilor intre Valachi'a si Moldov'a suntu bogate de plumbu.

Raportulu comisariilor ne mai arata ca se afla si chichlibar, vine aurifere, marmura de calitate escelinte, sare, arama, precum si carbuni de pamentu; din nenorocire inse, dice „Curierulu financiaru“, afara de sare nici un'a din aceste mine nu suntu exploatate, si este necesaru a se cautá capitalurile necesari in strainatate, care nu voru fi greu de gasitu, pre data ce legea minelor va tiené codificarea ei.

In privinti'a importantului articulu alu petroleului, Curierulu dice, ca productiunea lui a luat totu-déun'a proportiuni mari, putiurile suntu numeroase, pacurá isvoresce abundent, si adesea spontaneu in pârtile colinoase. In câte-va minute pamentulu este atátu de imbuibat incátu impovaréza aerulu si ia focu déca se aplica o luminaire, prin urmare se obtiene usioru.

Lips'a de comunicatiune face inse cá exploatarea acestui mineralu sa devie déca nu imposibila dara neprofitabila. Cu tóte acestea esista in tíera numeroase stabilimente pentru rafinarea petroleului, si scriitoriulu dupa care „Curierulu financiaru“ citéza acestea, crede ca déca acésta industria se va desvoltá, Romani'a va fi in positiune a alimentá Europ'a intréga cu petroleulu de care are necesitate.

„The Financier.“

La aceste adauge „Press'a“ de Bucuresci care a publicatu articulu :

Odata ce amu cetitu acestu articulu alu unui organu financiaru din cea mai mare cetate comerciala, putemu afirmá ca, fia-care român are unu sentimentu de satisfactiune si mandria in acela-si tempu.

Suntemu siguri ca totu cu aceeasi multiamire fia-care român vede cum acestu importantu organu citéza

uniculu nostru diariu financiaru ce avemu, pre „Curierulu financiaru“ alu nostru. Acésta inse multiamire, trebúie sa o marturisimu, incetéza cându aflámu ca „Curierulu“ nostru nu o sa mai apara. Ni se afirma ca totu feliulu de dificultáti o sa-lu impedece de a mai continuá publicatiunile sele. Acést'a va constitui o adeverata perdere, pentru interesele nóstre comerciale.

Sa sperámu ca acésta incetare va fi numai provisoria; si, mai alesu, sa sperámu, ca concursulu ce-i voru dá cei ce simtu si cunoscú aceste interese, nu va incetá de locu si va continuá a apare.

Varietáti.

* * * *Prelegeri publice.* Sambata in 8/20 Martiu sér'a se tienura prelegerile anunciate de noi in nr. 19 álu foiei nóstre, neputendu-se tiené in 7/19 dupa cum se dísesé in anunciulu nostru. Mai întâiu vorbí dlu Schobel despre tratarea napiloru cá nutretiu. Discursulu a fostu basatu pre esperinti'a propria. Momentele principale ale discursului suntu: pamentulu trebúie aratu de tómn'a si primavér'a cându se sémana napii aratu numai pre deasupr'a, séu numai grapatu, pentrú cá umediél'a castigata de pre tempulu iernei sa nu evaporeze; sapatulu are sa urmeze de tempuriu; culesulu are a se face tómn'a cátu de tardiu. Recomenda napii de miristi cu deosebire, cari se sémana indata dupa arátulu gráului in miresce. Cuantitativu si cualitativu d'au unu nutretiu cu multu mai bunu de cátu ori-ce fenatiu. — Dupa densulu rostí dlu prof. Dem. Comsi'a discursulu seu despre tratarea gunoiului in grajdu si despre cladirile economice, intr'unu modu, incátu escitá interesu fórté viu pentru cele espuse de densulu la auditoriulu intregu. Prescurtu, dlu Comsi'a aretà defectele tratárei gunoiului in modulu de pâna acum, ratiunálu si iratiunálu, si rezultatele tratárei, adeca: gunoiu in tóta privinti'a mai reu si de multe ori chiaru pagubitoriu. Arata folósele tratárei séu mai bine a lasarei gunoiului in grajdu, se intielege, in grajdu construitu corespundietoriu, — pâna la tempulu cându e de a se duce gunoiulu pre agri, si intaresce asertiunile sele cu esemple. Cátu pentrú grajduri propunetoriulu arata o modalitate usióra, de a cladi adapostitórie pentru vite. Unu grajdu de materialu usioru, dara claditu spaciosu si caldurosu póte costá celu multu 20 fl. v. a. — Reflexiunile cari s'au facutu in urma in privinti'a sanitaria n'au ramas ne raspunse de dlu Comsi'a si s'au afirmatu si de altii, densulu dicea ca nu póte sa strice gunoiulu stându in grajdu cátu de multu, pentrú ca se calca si se batucesce, paiele cá corpuri poróse absorbu udel'a, care vine de deasupr'a impedece procesulu de dospire si gazurile cele putiene ce totusi se desvólta se demitu afara prin ventilatiune. — Amu dorí sa putemu publicá discursulu per estensum, amu dorí inse cá sa vedemu si la ómenii nostri interesulu celu vediarámu d. e. la sasi, cáci ei erau auditoriulu in cea mai mare parte pentrú de a invetiá si de a progresá.

* * * *Teatru.* Dobr'a 4/16 Martie. In dílele acestea ne-au cercetatu si pre noi in acestu unghiu alu Transilvaniei d-lu Logosianu numitu artistu român? numele acest'a au facutu nu putiena sensatiune aici in Dobr'a fiindu-ca pâna acum nu amu fostu cercetati nici de unu artistu român, cari acum de cáti-va ani au inceputu a debutá si prin tíer'a nóstra. — Asiá Marti in 4/16 l. c. au si datu o representatiune in un'a din localitátiile scólei normale, in care s'au jocatú urmatórele piese: „Cocón'a Chiritia“, „Ciobanulu“, „Jidanulu gardistu“, „Vladutiulu Tatei“ si „Ostasiulu român.“ Nu voiu ai disputá desteritatea d-lui Logosianu in esecutarea acestorú piese, pentrú ca nu-mi tienu de competintia, atát'a inse i pociu spune cu siguritate, ca are inca necesitate de fórté multu studiu, a aflá cuvinte si es-

pressiuni potrivite cându e pre bina, nu este lucru usioru, nici celuí mai dibace artistu, apoi cuvintele si expresiunile pre cari le folosesce densulu, suntu cu totulu, contr'a bunului gustu si buneii vointie, si de acestea suntu fórté multe, asiá incátu densulu nu-si prepará publiculu nici de cátu si pentrú o a doua representatiune, ce-i strica mai multu, este portarea éea sociala, carea nici decum nu e convenabila. Deci astfelu de tineri aru fi bine cá mai întâiu sa-si faca studiile necesari sa-si castige o purtare sociala mai convenabila si numai atunci se pasiésca pre aren'a publica. —

La acésta representatiune publiculu au fostu cátu se póte de numerosu, inteliginti'a din locu, cátu si poporulu de rendu au fostu bine reprezentatu, intre acelu publicu numerosu au escelatu secsulu frumosu, erá o placere a vedea damele române, grupe, in grupe calatorindu spre Tali'a romána, si acolo formendu o cununa carea aru siedea bine ori si cáru orasiu din Transilvani'a, rari suntu la noi aceste intr'uniri, de aceea m'au surprinsu si asiu dori cá cátu mai dese sa fia atátu intre dame, cátu si intre inteliginti'a.

* * * *Insciintiare.* La dese reclamári respundiendu prin acest'a P. stim. dd. prenumeranti, amu onóre a cere escusa, ca déca opsiorulu meu „Anghira crestina séu cuventári funebrali“ n'au esitu inca de sub tipariu, nu portu eu vin'a, ci intardiarea provine din cause tehnice. Opsiorulu se afla in sa dejá sub tipariu in tipografi'a archidiecesana din Sabiiu, si indata ce va fi gat'a se va si espedá. Pãna atunci me rogu cu tóta cuviinti'a pentrú indulginti'a p. stim. dd. prenumeranti.*

Gherl'a, 8/20 Martie 1875.

Titu Vesp. Gheaja
presviteru gr. or.

* * * *Stefanu Patay* deputatu, in siedinti'a dela 20 Martiu, polemísându cu altu deputatu Sontag, intr'áltele a dísu: „Fiindu-ca amiculu meu Paulu Sontag a cetitu multe cárti, va scí de siguru si de istori'a unui *Butius Scaevola* (ilaritate mare), carele pentrú cá sa-si salveze famili'a, a saritu intr'o grópa adenca, (ilaritate generala, strigári: Curtius). Totu atát'a este, ministrulu de interne in sa me va avea numai atunci pre partea sea cându va aduce jertfe patriei si libertáti.“

*) Cele lalté díuarie, cari au binevoitu a publicá invitarea de prenumeratiune, suntu rogata a reproduce cu aceeasi bunavointia si acést'a „insciintiare“!

Raportu comerciale.

Sabiiu 23 Martiu n. Gráu 4 fl. 40 xr. frumosu, 4 fl. 13 xr. mestecat, 3 fl. 87 xr. cualit. infer.; secar'a 2 fl. 93 xr. pâna 2 fl. 67; orzu 2 fl. 67; ovesu 1 fl. 73 pâna 1 fl. 47 xr.; cicuru (porumbu) 2 fl. 87 xr.; cartofi 1 fl. 33 xr. galét'a austriaca.

Cãnep'a — fl. maj'a.
Lintea 7 fl. 33 xr.; mazarea 5 fl. 33 xr., Fasolea 6 fl. 67 xr.

Fenu legatu — fl. 85, nelegatu — fl. 80 xr., paie lungi 60 xr., scurte 50 xr, maj'a.

Lemne de focu 8—9 fl. stang. austr.
Carnea de vita 16—20 cr. p., de porcú 20—24 xr. Unsórea 79 xr. pâna la 1 fl. — cup'a.

Burs'a de Vien'a.

Din 12/24 Martiu 1875.

Metalicele 5%	71 45
Imprumutul nationalu 5% (argintu)	75 85
Imprumutul de statu din 1860	112 50
Actiuni de banca	963 —
Actiuni de creditu	235 25
London	111 40
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	79 25
„ „ „ Temisioreno	77 50
„ „ „ Ardelenesci	76 25
„ „ „ Croato-slavone	80 —
Argintu	104 55
Galbinu	5 23
Napoleonu d'auru (poli)	8 88

Publicatiune.

In 6 Aprilie 1875 st. n. se va tiené in cancelari'a comunala din Vladeni licitatiune publica pentrú edificarea unei noue biserici gr. or. in Vladeni.

Sumele computate se cuprinde:

a) Pentrú edificarea didului afara de materialu. . . . . 6800 fl. v. a.

b) Pentrú lucrulu din lemnu . . . 1350 fl.

c) Pentrú masariu-lacatusiu coloratutinichieru si glajariu cu materialulu 1950 fl.

10,100 fl.

Afara de acest'a celalaltu materialu lu liferéza comun'a, vadiumu este 5% si cautiunea 10%. Planulu precum si conditiunile, se potu vedea in cancelari'a comunale in Vladeni in tóte dílele.

Vladeni in 20 Martie 1875.

Iacobu Balcaasiu
parochu
Iacobu Zorc'a
notariu.

(1—3)

Concursu.

Pentrú ocuparea parochiei vacante de cl. III de Dupa-pétra Crengulu, Cornetiulu si Valea-porcului prin acést'a se eserie concursu pâna la Duminec'a Floriloru a. c.

Emolumentele ce-i competu fiitorului parochu suntu:

1. Câte 1 dí de lucru dela fia-care familia, suntu 100 de numeri.

2. Venitele stolari, cari suntu bine regulate.

Tóte acestea emolumente computându-se in bani dau sum'a de 400 fl.

Doritorii de a ocupá acésta parochia au a-si adresá concursele lorú pâna la terminulu prefiptu la subsemnatulu, in Bradu cotulu Zarandului. —

Bradu in 20 Fauru 1875.

In intielegere cu comitetulu parochialu.

Nicol. I. Miheltianu

(3—3)

Prot. gr. or. alu Zarandului.

Se afla de vendutu

o turma de oi din campi'a transilvana fórté bine ernate si pastrate statatóre din 800 capete tóte albe (stogosie), intre cari 450 mulgari de 1—3 miei, 350 miori.

Pretiuulu ficsatu este un'a cu alt'a 5 fl. de capetu. Cumperatoriulu ii s'aru poté dá cu pretiu moderatu si locu de pasiune pentrú véra si tómn'a.

A se adresá pâna la 1 Aprilie cátra
A. Trombitiasiu
(2—2) pr. Mocs in Berchiesiu.

Spre orientare

pentrú bolnavii de gura si de dinti, precum si pentrú cei ce au lipsa de dinti !!

Doctorulu si tehniculu de dinti **C. ZINZ**, cá practiculu de 20 de ani si provediutu cu diplom'a Universitáti c. r. de Vien'a, se recomanda pentrú vindecarea tuturor bóleloru de gura si dinti, fia, cá acelea sa devina dela dinti séu alte cause; intr'asemenea ofera densulu prepararea de dinti singurateci, precum si de coróne de dinti intregi dupa metodulu celu mai nou eglesu si americanu; pre lãnga acestea mai posedé densulu si unu mijlocu unicu in feliulu seu, prin care ori-ce dorere de dinti se póte vindecá fara dorere si fara delaturarea dintelú pre lãnga garantia. — Bolnavii intr'a-deveru fara midilóce se voru lacuí gratisu la ór'a 12—1.

In fine va zaboví densulu in escursiunile sele la tóte orasiile dupa trebuintia asiá, incátu sa póta satisfice comandelorú on. patienti pe deplinu.

A conversá dela 10—12 si dela 3—5 óre.

Locuinti'a e in casele lui Iahn pe Wis Nr. 254.

Tempulu ce va petrece e pâna 20—30 Aprile anulu curentu.

(9—12)